

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raczkach przedstawia informację o przebiegu wykonania zadań rzeczowych i realizacji środków budżetowych za 2020 roku.

W okresie I - XII 2020 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raczkach realizował zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.), oraz ustaw wykonawczych. Tabele zawarte w dalszej części sprawozdania obrazują szczegółowo liczbę rodzin objętych pomocą, rodzaje świadczeń, przyczyny korzystania z pomocy społecznej oraz wydatki.

I. ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ I ICH REALIZACJA

Wydatki Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2020 r. zamknęły się w łącznej kwocie 10.024.237,43 zł.

Tabela nr 1. Wykonanie budżetu Ośrodka Pomocy Społecznej za 2020 r.

Rozdział	Nazwa	Plan w zł	Wykonanie w zł	Wykonanie w %
85202	Domy Pomocy Społecznej	460 000	440 847,76	95,84
85205	Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy	1 200	0	0
85213	Składki na ubezpieczenia zdrowotne (od zasiłków stałych)	8 350	7 534,25	90,23
85214	Zasiłki i pomoc w naturze / świadczenia	119 350	100 507,09	84,21
85215	Dodatki mieszkaniowe	27 000	26 407,11	97,80
85216	Zasiłki stałe	98 196	91 391,88	93,07
85219	Ośrodek Pomocy Społecznej	533 242	511 277,65	95,88
85228	Usługi opiekuńcze	65 282	51 387,31	78,72
85295	Program „Wspieraj Seniora”	18 192	6 130,71	33,70
85230	Pozostała działalność/Program wieloletni „Posiłek w szkole i w domu”	78 000	52 551	67,37
85501	Świadczenie wychowawcze	6 521 841	6 507 355,83	99,78
85502	Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	1 998 877	1 957 748	99,78
85503	Pozostała działalność /Karta Dużej Rodziny/	177,78	122,25	68,76
85504	Wspieranie rodziny	273 496	257 417,52	94,12
85508	Rodziny zastępcze	10 000	7 140,41	71,40
85513	Składki na ubezpiecz. zdrowotne (od świadczeń rodzinnych)	7 000	6 418,66	91,70
Ogółem		10 220 203,78	10 024 237,43	98,08

Źródło: Dane GOPS w Raczkach

Zasiłki okresowe (Rozdział 85214 § 3110) -- Plan: 89.350 zł. Wydatki: 81.749,09 zł. Środki finansowe na wypłatę zasiłków okresowych w 100% pochodzą z dotacji z Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Wysokość zasiłku okresowego jest ściśle uregulowana przepisami ustawy o pomocy społecznej, stanowi różnicę między przyjętym kryterium, a posiadanym dochodem, uprawniającym do świadczeń z pomocy społecznej, przy czym ustalona minimalna gwarantowana wysokość tego świadczenia wynosi:

- dla osób samotnych – w wysokości 50% kwoty różnicy między kryterium dochodowym (obecnie 701 zł), a faktycznie posiadanym dochodem;
- dla rodziny – w wysokości 50% kwoty różnicy między kryterium dochodowym rodziny (obecnie 528 zł na osobę w rodzinie), a faktycznie posiadanym dochodem.

Dodatkowo, aby ww. pomoc mogła być przyznana oprócz ubóstwa w rodzinie powinna wystąpić przynajmniej jedna z przesłanek określona w art. 38 ust. 1 ustawy (długotrwała choroba, niepełnosprawność, bezrobocie itp.).

Zasiłki celowe, specjalne zasiłki celowe oraz zasiłki z tytułu zdarzenia losowego (Rozdział 85214 § 3110) –

Plan: 30.000,00 zł; Wydatki: 18.758 zł.

Wypłata zasiłków celowych jest finansowana z budżetu gminy. Zasiłki celowe są to świadczenia przyznawane na podstawie art. 39 - 41 ustawy o pomocy społecznej w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej. W ramach tej formy pomocy ośrodek przyznaje pomoc w formie zasiłków celowych i celowych specjalnych. Zasiłki celowe są świadczeniami przyznawanymi w miesiącu złożenia wniosku (na zaspokojenie konkretnej potrzeby) wraz z wymaganą dokumentacją. Świadczenie ma charakter jednorazowy. Pomoc w formie zasiłków celowych przeznaczona była głównie na leczenie i zakup leków, zakup opału, podręczników szkolnych, zakup żywności, odzieży, opłat za energię elektryczną, gaz i czynsz itp. Ustawa o pomocy społecznej daje również możliwość przyznania pomocy w formie świadczenia niepieniężnego.

Na podstawie art. 40 ust. 1 ww. ustawy zasiłek celowy może być przyznany również osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego. Ww. zasiłek celowy, może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Zgodnie z art. 41 ustawy o pomocy społecznej osobie lub rodzinie, przekraczającym kryteria dochodowe, **w szczególnych okolicznościach może być przyznany specjalny zasiłek celowy** niepodlegający zwrotowi. Jego wysokość nie może jednak przekraczać odpowiednio kwoty kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny. Zasiłek ten jest również wypłacany ze środków własnych gminy. W okresie od stycznia do grudnia 2020 roku dla 7 rodzin udzielono 9 specjalnych zasiłków celowych. W większości przypadków powodem udzielenia ww. pomocy była długotrwała choroba jednego z członków rodziny.

Zasiłki stałe (Rozdział 85216 § 3110) – Plan: 98.196 zł; Wydatki: 91.391,88 zł. Środki finansowe na wypłatę zasiłków stałych w 100% pochodzą z dotacji z Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Zasiłek stały jest świadczeniem udzielanym osobom pełnoletnim, niezdolnych do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy, jeżeli ich dochód jest niższy od kryterium dochodowego. Zasiłek stały stanowi uzupełnienie dochodu tych osób do kryterium ustawowego. Świadczenie jest zróżnicowane pod względem wysokości, zależnie od dochodu osoby samotnie gospodarującej lub dochodu na osobę w rodzinie, jego wysokość stanowi bowiem różnicę między owym kryterium, a dochodem osoby samotnie gospodarującej lub dochodem na osobę w rodzinie. Zgodnie z art. 37 ust. 2 pkt. 1 ustawy o pomocy społecznej kwota zasiłku nie może być wyższa niż 645 zł miesięcznie.

Usługi opiekuńcze Rozdział 85228 – Plan: 65 282 zł. Wydatki: 51 387,31 zł.

Usługi świadczone głównie u osób samotnych, chorych, niepełnosprawnych, wymagających pomocy osoby drugiej, którym rodzina nie była w stanie takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania (Uchwała Nr XXVI/158/13 Rady Gminy Raczek z dnia 21 sierpnia 2013r.)

Koszt 1 godziny usług opiekuńczych obecnie wynosi 12 zł. Usługami opiekuńczymi objęto 7 osób łącznie w wymiarze 1430 godzin. Wydatki gminy z tyt. realizacji usług opiekuńczych wyniosły 51 387,31 zł. Odpłatność klientów za świadczone usługi pobierana była zgodnie z uchwałą Rady Gminy. Do budżetu gminy na rachunek dochodów z tytułu odpłatności przekazano kwotę 3 311,03 zł.

Skierowanie do domu pomocy społecznej (Rozdział 85202 § 4330) – Plan: 460 000 zł. Wydatki: 440 847,76 zł.

Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Do skorzystania z prawa pobytu w domu pomocy społecznej konieczne jest zaistnienie przesłanek określonych przepisami ustawy o pomocy społecznej: konieczność całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności; brak możliwości samodzielnego funkcjonowania przez osobę w codziennym życiu; brak możliwości zapewnienia tej osobie przez gminę niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.

Obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności: mieszkańiec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka; małżonek, zstępni przed wstępnymi; gmina, której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej. Zgodnie z art. 61 ust.3 ustawy o pomocy społecznej w przypadku niewywiązywania się osób z obowiązku opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej, opłaty te zastępczo wnosi gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej. Gminie natomiast przysługuje prawo dochodzenia zwrotu poniesionych na ten cel wydatków.

Odpłatność za pobyt mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej ciąży na gminie jeśli dochody pensjonariusza oraz osób zobowiązanych do alimentacji są zbyt niskie i nie wystarczają na comiesięczne opłaty.

Na dzień 31.12.2020 r. w domach pomocy społecznej przebywało 13 mieszkańców skierowanych przez gminę.

Składki zdrowotne od zasiłków stałych (Rozdział 85213 § 4130) – Plan: 8 350 zł. Wydatki: 7 534,25 zł.

W ramach zadań własnych z zakresu pomocy społecznej za 14 osób ośrodek opłacał składkę na ubezpieczenie zdrowotne. Składka płacona jest za osoby korzystające z pomocy w formie zasiłku stałego nie podlegające ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu. Środki finansowe na opłatę składek zdrowotnych w 100% pochodzą z dotacji z Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Tabela nr 2. Świadczenia z pomocy społecznej w okresie I – XII 2020 r.

Forma pomocy		Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Razem PLAN w zł	Kwota świadczeń	Wskaźnik realizacji w %
Zasiłek okresowy ogółem		26	203	89 350	81 749,09	91,49
w tym przyznane z powodu:	- bezrobocia	23	174	X	71 480,09	X
	- długotrwałej choroby	6	27	X	9 568	X
	- niepełnosprawności	0	0	X	0	X
	- innych powodów	1	2	X	701	X
Zasiłki celowe i w naturze ogółem		38	67	30 000	18 758	62,53
w tym:	- zasiłki celowe	25	51	X	10 150	X
	- pomoc rzeczowa w formie opatu	6	7	X	2 508	X
	- specjalne zasiłki celowe	7	9	X	6 100	X
	- pomoc rzeczowa /specjalne zasiłki celowe/	0	0	X	0	X
Zasiłki stałe <i>(przyznane dla osoby samotnie gospodarującej)</i>		15	164	98 196	91 391,88	93,07
Usługi opiekuńcze		7	1 543	65 282	51 387,31	78,72
Oplata za DPS		13	154	460 000	440 847,76	95,84
Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające zasiłek stały		14	152	8 350	7 534,25	90,23

Źródło: Dane GOPS w Raczkach

II. POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ

Program „Posiłek w szkole i w domu” Rozdział 85230\$3110 – Plan: 78.000 zł; Wydatki: 52.551 zł

Pomoc przyznawana w ramach wieloletniego programu rządowego "Posiłek w szkole i w domu", regulują niżej wymienione przepisy, tj.:

- 1) Uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. z 2018r., poz. 1007);
- 2) Uchwała Nr IV/27/19 Rady Gminy Raczki z dnia 13 lutego 2019r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania zasiłku celowego w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023 (Dz. Urz. Woj. Podl. z dnia 15.02.2019r., poz. 1075);
- 3) Uchwała Nr IV/28/19 Rady Gminy Raczki z dnia 13 lutego 2019r. w sprawie w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków na świadczenia w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (Dz. Urz. Woj. Podl. z dnia 15.02.2019r., poz. 1076);

4) Uchwała Nr IV/29/19 Rady Gminy Raczki z dnia 13 lutego 2019r. w sprawie w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego Gminy Raczki w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2019-2023” (Dz. Urz. Woj. Podl. z dnia 15.02.2019r., poz. 1077).

W okresie od 01.01.2020r. do 31.12.2020r. z pomocy w ramach ww. programu korzystało:

- 26 dzieci ze szkół podstawowych – w formie posiłku (koszt jednego świadczenia wynosił od 2,20 do 6 zł),
- 1 osoba dorosła (liczba osób w tych rodzinach – 1) - jeden gorący posiłek dziennie (koszt jednego świadczenia wynosił 10,50 zł). Posiłki wydawane były przez: stołówkę przy Ośrodku Wsparcia w Lipniaku – obiad
- 33 rodzinom (liczba osób w tych rodzinach – 92) - świadczenie pieniężne na zakup żywności (w kwotach od 100 zł do 700 zł),
- 16 rodzinom (liczba osób w tych rodzinach – 18) - świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych (w kwocie 200 zł).

Podstawą do objęcia dzieci dożywianiem jest lista utworzona na podstawie decyzji przyznających pomoc w formie posiłków, którą przygotowuje ośrodek pomocy społecznej z podaniem nazwisk dzieci, które należy objąć pomocą w formie dożywiania w danym roku szkolnym. Na tej podstawie stołówka szkolna wydaje obiady. Dalsza rekrutacja odbywa się na bieżąco przy współpracy GOPS - Szkoły, na podstawie ustaleń, przeprowadzonych wywiadów i wydanych decyzji. Mała liczba osób, które skorzystały z tej formy pomocy spowodowana była nauką zdalną wprowadzoną w konsekwencji panującej pandemii COVID-19. W 2020r. z pomocy w formie dożywiania korzystały rodziny, w których dochód nie przekraczał 150% kryterium dochodowego. Udzielenie pomocy poprzedzał wywiad środowiskowy w wyniku którego ustalono dochód zgodnie z kryterium dochodowym wynikającym z ustawy, a także potwierdzono przyczynę udzielenia pomocy w tej formie.

Wydatki w 2020 r. na realizację powyższego programu (zakup posiłków, zasiłki celowe na zakup żywności, świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych) wyniosły ogółem **52 551 zł.** z czego **40 351 zł** to dotacja z budżetu państwa, a pozostała część czyli **12 200 zł** to środki własne gminy.

Tabela nr 3. Środki finansowe wykorzystane w 2020r. na realizację Programu „Posiłek w szkole i w domu”

Rodzaj świadczenia	Liczba osób którym decyzją przyznano świadczenia	Liczba świadczeń	Plan w zł	Kwota świadczeń w zł	Wskaźnik realizacji w %
Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” RAZEM:	76	1 146	78 000	52 551	67,37
w tym:					
- <i>posiłki – dzieci oraz osoby dorosłe</i>	27	1 087	X	3 251	X
- <i>świadc. pieniężne na zakup żywności</i>	33	59	X	18 300	X
- <i>świadc. rzeczowe w postaci produktów żywnościowych</i>	16	X	X	31 000	X

Źródło: Dane GOPS w Raczkach

Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej

Zgodnie z **ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych** (tekst jednolity Dz. U. z 2020 poz. 1398 z późn. zm.) do zadań zleconych gminy należy wydawanie decyzji, o których mowa w art. 54 (potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przez okres 90 dni), w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni spełniających kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w przypadku których nie zachodzi okoliczność, o której mowa w art. 12 tej ustawy. W celu ustalenia sytuacji dochodowej i majątkowej świadczeniobiorcy, o którym mowa w ust. 2, przeprowadza się rodzinny wywiad środowiskowy na zasadach i w trybie określonym w przepisach o pomocy społecznej. W okresie od stycznia do grudnia 2020 roku wydano 13 decyzji w sprawie potwierdzenia prawa do wyżej wymienionych świadczeń.

Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny

W ramach realizacji zadań określonych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Raczkach, został zatrudniony asystent rodziny. Jego praca koncentrowała się przede wszystkim na poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej rodzin, w których znajdowały się małe dzieci. Głównym celem asystentury było podniesienie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodzin, umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia sobie z problemami dnia codziennego. Należy nadmienić, że rodzinie może zostać przydzielony asystent rodziny, tylko za jej zgodą. W tym kontekście asystenturę należy rozumieć jako formę wsparcia, a nie przymusu.

W 2020 roku asystent rodziny pracował z 6 rodzinami, na które składało się 28 osób, w tym: 9 osób dorosłych i 19 dzieci, od 1 m-ca życia do 19 roku życia. We wszystkich rodzinach występowały problemy opiekuńczo-wychowawcze, w szczególności: brak wyuczonych pozytywnych wzorców wychowawczych, duży dystans uczuciowy w stosunku do dzieci, bezrobocie, długotrwała i ciężka choroba, nadużywanie alkoholu, konflikt pomiędzy małżonkami, ubóstwo, niepełnosprawność.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, za dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka czy placówce opiekuńczo - wychowawczej, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, ponosi wydatki.

W 2020 r. plan na ww. cel wynosił 10.000 zł. Zgodnie z art. 191 ust. 1 oraz ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, od września 2016 r. Gmina Raczki zobowiązana została do współfinansowania wydatków na opiekę i wychowanie dwójki dzieci z terenu Gminy Raczki przebywających w rodzinach zastępczych w Suwałkach. Opłata Gminy z tego tytułu wyniosła: 7.140,41 zł.

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Raczki

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy z dnia 29 lipca 2005 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2020r. poz. 218z późn. zm.) nakłada na gminy obowiązek powołania Zespołu Interdyscyplinarnego. W gminie Raczki funkcjonuje system przeciwdziałania przemocy w rodzinie, oparty na współdziałaniu wielu podmiotów, w szczególności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, służb kuratorskich, szkół, pedagogów szkolnych, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W ramach tego systemu podejmowane były działania interdyscyplinarne ukierunkowane na udzielanie potrzebującym kompleksowej pomocy.

W 2020 r. do Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Raczki wpłynęło 14 Niebieskich Kart wszczynających procedurę NK. Miało to na celu podejmowanie działań w stosunku do rodzin, w których występowało zjawisko

przemocy. W sumie członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w 2020 roku spotkali się 4 razy. Grupy robocze spotkały się 41 razy w celu analizowania działań podjętych w stosunku do rodzin dotkniętych przemocą.

Plan na realizację ww. zadań to 1.200 zł (Rozdział 85205, w tym: § 4210 zakup materiałów i wyposażenia: 200 zł; § 4300 zakup usług pozostałych: 1.000). W 2020r. nie poniesiono żadnych wydatków.

III. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU DODATKÓW MIESZKANIOWYCH

Dodatek mieszkaniowy (Rozdział 85215, § 3110, Plan: 27.000 zł; Wydatek: 26 407,11 zł) jest świadczeniem pieniężnym wypłacanym przez gminę, mającym na celu dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. Pomoc ta przysługuje w przypadkach określonych przepisami ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 2133 z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie sposobu przeprowadzania wywiadu środowiskowego, wzoru kwestionariusza wywiadu oraz oświadczenia o stanie majątkowym wnioskodawcy i innych członków gospodarstwa domowego, a także wzoru legitymacji pracownika upoważnionego do przeprowadzenia wywiadu (Dz. U. z 2013 r. poz. 589)

Z pomocy w formie dodatków mieszkaniowych skorzystało 12 rodzin, wypłacono 127 świadczeń na łączną kwotę 26 407,11 zł. Wydano 22 decyzje.

Decyzje wydawane są na okres 6 miesięcy, a ewentualna zmiana sytuacji rodzinnej i materialnej nie ma wpływu na wysokość dodatku. Jeśli jednak wnioskodawca zalega z płatnościami za czynsz w okresie pobierania dodatku dłużej niż 2 miesiące, dodatek zostaje wstrzymany.

Tabela nr 4. Dodatki mieszkaniowe przyznane i wypłacone w okresie I-XII 2020 roku

Zadanie	Liczba decyzji przyznających dodatek mieszkaniowy	Plan w zł	Kwota świadczeń zł	Wskaźnik realizacji %
Dodatki mieszkaniowe	22	27 000	26 407,11	97,80

Źródło: Dane GOPS w Raczkach

IV. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH WRAZ Z PRZYSŁUGUJĄCYMI DODATKAMI

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 111 z późn. zm.) określa warunki nabywania prawa oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych.

Świadczenia rodzinne obejmują:

- zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego z tytułu: urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku

szkolnego, podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (na dojazd do szkoły lub zamieszkanie w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły),

- jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka,
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne,
- świadczenie rodzicielskie.

Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku przysługuje:

- rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka;
- opiekunowi faktycznemu dziecka,
- osobie uczącej się (osoba pełnoletnia ucząca się, niepozostająca na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony).

Zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł lub 764,00 zł w przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko 18 roku życia lub nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia albo 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniem niepełnosprawności.

Dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują, gdy przysługuje prawo do zasiłku rodzinnego.

Tabela nr 5. Kwoty świadczeń rodzinnych

Okres obowiązywania od 1 listopada 2016 r.	na dziecko do ukończenia 5 roku życia	95 zł
	na dziecko powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia	124 zł
	na dziecko powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia	135 zł

Źródło: Dane GOPS w Raczkach

Tabela nr 6. Kwoty dodatków do zasiłku rodzinnego i wysokość pozostałych świadczeń

DODATKI DO ZASIŁKU RODZINNEGO		
Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu :	Kwota dodatku	Okres pobierania
urodzenia dziecka	1000 zł	jednorazowo
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	400 zł	miesięcznie
samotnego wychowywania dziecka	185 zł	na dziecko, nie więcej jednak niż 386 zł na wszystkie dzieci
	lub 273 zł	na dziecko niepełnosprawne, nie więcej niż 546 zł na wszystkie dzieci
wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	95 zł	na trzecie i następne dziecko
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	90 zł	miesięcznie na dziecko do 5 lat
	110 zł	miesięcznie na dziecko od 5 do 24 lat
rozpoczęcia roku szkolnego	100 zł	jednorazowo
podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	113 zł lub 69 zł miesięcznie,	pobierany przez 10 miesięcy (wrzesień-czerwiec)

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	1 000 zł	jednorazowo
Zasiłek pielęgnacyjny	215,84 zł miesięcznie	
Świadczenie pielęgnacyjne	1.830 zł miesięcznie	
Specjalny zasiłek opiekuńczy	620 zł miesięcznie	
Zasiłek dla opiekuna	620 zł miesięcznie	

Źródło: Dane GOPS w Raczkach

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka - przyznanie prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się żywego dziecka od 2013 r. jest uzależnione od dochodu (dochód nie może przekroczyć kwoty 1922,00 zł na osobę). Zapomoga przysługuje: matce lub ojcu dziecka; opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka (oznacza to osobę faktycznie opiekującą się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka).

Świadczenia opiekuńcze, w tym:

- ✓ **zasiłek pielęgnacyjny** - przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje: niepełnosprawnemu dziecku; osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności; osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia; osobie, która ukończyła 75 lat. Wysokość zasiłku pielęgnacyjnego wynosi obecnie 215,84 zł miesięcznie.
- ✓ **świadczenie pielęgnacyjne** z tyt. rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji przysługuje:
 - 1) matce albo ojcu,
 - 2) opiekunowi faktycznemu dziecka,
 - 3) osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
 - 4) innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności - jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.
 Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała: nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia.

Świadczenie pielęgnacyjne w 2020r. wynosiło 1.830,00 zł miesięcznie, obecnie jest to kwota 1.971,00 zł miesięcznie i podlega ona corocznej waloryzacji od dnia 1 stycznia. Wskaźnikiem waloryzacji jest procentowy wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę, obowiązującego na dzień 1 stycznia każdego roku, w którym jest przeprowadzana waloryzacja, w stosunku do wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, obowiązującej w dniu 1 stycznia roku poprzedzającego rok, w którym jest przeprowadzana waloryzacja.

✓ **specjalny zasiłek opiekuńczy** - przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359) ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli:

- nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub
- rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty kryterium dochodowego wynoszącego **674 zł netto**. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w wysokości **620 zł** miesięcznie.

✓ **zasiłek dla opiekuna** wprowadzony dnia 15 maja 2014 r. ustawą z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz.U. z 2020r. poz. 1297), przysługiwał osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013r., w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. Ustalanie prawa do zasiłku dla opiekuna następowało na wniosek osoby ubiegającej się, który należało złożyć nie później niż w terminie 4 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy (tj. do dnia 15 września 2014r.). Zasiłek dla opiekuna przysługuje w wysokości **620,00 zł** miesięcznie.

✓ **świadczenie rodzicielskie** wprowadzone dnia 1 stycznia 2016r., jest świadczeniem rodzinnym i przysługuje:

- matce albo ojcu dziecka,
- opiekunowi faktycznemu dziecka w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do ukończenia 10. roku życia,
- rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej oraz osobie, która przysposabia dziecko w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do ukończenia 10. roku życia;

Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobie, która urodziła dziecko, a która nie otrzymuje zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Świadczenie przysługuje przez okres 52 tygodni od dnia porodu w kwocie 1 000 zł miesięcznie.

✓ **świadczenie o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”** wprowadzone dnia 1 stycznia 2017 r., jest stosunkowo nowym świadczeniem i przysługuje:

- 1) matce lub ojcu

2) opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód, jeżeli u dziecka zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, które stwierdza w zaświadczeniu lekarz ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadający specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii.

Wniosek o wypłatę świadczenia składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Świadczenie przysługuje jednorazowo w wysokości 4 000 zł.

W okresie od stycznia do grudnia 2020 r. wypłacono następujące świadczenia:

- 1) Zasiłki rodzinne w liczbie 4.677 świadczeń, na kwotę – 547.680,21 zł;
- 2) Dodatki do zasiłków rodzinnych:
 - z tytułu urodzenia dziecka w liczbie 12 świadczeń, na kwotę – 12.000,00 zł,
 - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego w liczbie 80 świadczeń, na kwotę – 31.587,00 zł,
 - z tytułu samotnego wychowywania dziecka w liczbie 145 świadczeń, na kwotę – 28.274,91 zł,
 - z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia w liczbie 32 świadczenia, na kwotę – 2.880,00 zł,
 - z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia w liczbie 152 świadczeń, na kwotę – 16.587,68 zł,
 - z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania, związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła w liczbie 60 świadczeń, na kwotę – 6.780,00 zł,
 - z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania, związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła w liczbie 732 świadczeń, na kwotę – 50.000,75 zł,
 - z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej w liczbie 1.253 świadczeń, na kwotę – 116.467,55 zł,
 - z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego w liczbie 259 świadczeń, na kwotę 25.097,95 zł.

Ogółem wypłacono 7.402 świadczeń na kwotę 837.356,05 zł.

- 3) Świadczenia opiekuńcze:
 - zasiłki pielęgnacyjne w liczbie 1.251 świadczenia, na kwotę – 269.984,00 zł,
 - świadczenia pielęgnacyjne w liczbie 203 świadczenia, na kwotę – 370.368,00 zł,
 - specjalny zasiłek opiekuńczy w liczbie 36 świadczeń, na kwotę – 22.320,00 zł,
 - zasiłek dla opiekuna w liczbie 36 świadczeń, na kwotę – 22.320,00 zł.

Ogółem wypłacono 1.626 świadczenia opiekuńcze na kwotę 684.992,00 zł.

- 4) Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka:
 - wypłacono 35 świadczeń, na kwotę 35.000 zł.
- 5) Fundusz alimentacyjny:
 - wypłacono 284 świadczenia z funduszu alimentacyjnego na kwotę 108.720,00 zł.
- 6) Świadczenie rodzicielskie:

- wypłacono **99** świadczeń na kwotę **89.652,30 zł**

7) Świadczenie o wspieraniu kobiet w ciąży „Za życiem” (nie wypłacono świadczeń – brak wniosków dot. tej formy pomocy)

Ogółem wypłata zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, świadczeń opiekuńczych, jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń z funduszu alimentacyjnego i świadczeń rodzicielskich wyniosła – 1.755.720,36 zł.

Realizacja składek ZUS opłaconych od świadczeń pielęgnacyjnych, specjalnego zasiłku opiekuńczego i zasiłku dla opiekuna przedstawia się następująco:

- opłacono 140 składek emerytalno-rentowych na kwotę – 62.767,05 zł
- opłacono 58 składek zdrowotnych na kwotę – 6.418,66 zł

Realizacja składek KRUS opłaconych od świadczeń pielęgnacyjnych i specjalnego zasiłku opiekuńczego przedstawia się następująco:

- opłacono 56 składek emerytalno-rentowych na kwotę – 5.299,00 zł.

Ogółem wpłata składek do ZUS od świadczeniobiorców za okres I-XII 2020 roku wyniosła 69.185,71 zł, natomiast do KRUS wyniosła 5.299,00 zł.

Tabela nr 7. Wydatki na świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny w okresie I-XII 2020 r.

Wyszczególnienie		Liczba świadczeń	Kwota w zł
Zasiłki rodzinne		4.677	547.680,21
Dodatki do zasiłków rodzinnych:		2.725	289.675,84
dodatki przyznane z tytułu:	➤ urodzenia dziecka	12	12.000
	- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	80	31.587
	➤ samotnego wychowywania dziecka	145	28.274,91
	➤ wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1.253	116.467,55
	➤ kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	184	19.467,68
	➤ rozpoczęcia roku szkolnego	259	25.097,95
	➤ podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	792	56.780,75
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami		7.402	837.356,05
Zasiłki pielęgnacyjne		1.251	269.984
Świadczenia pielęgnacyjne		203	370.368
Specjalny zasiłek opiekuńczy		36	22.320
Zasiłek dla opiekuna		36	22.320
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka		35	35.000
Fundusz alimentacyjny		284	108.720
Świadczenie rodzicielskie		99	89.652,30
Świadczenie „Za życiem”		0	0
RAZEM		9.346	1.755.720,35

Źródło: Dane GOPS w Raczkach

Ponadto, świadczeniobiorcy w roku 2020 zwrócili na konto ośrodka kwotę 3.329,71 zł jako świadczenia nienależnie pobrane.

Tabela nr 8. Wydatki na składki społeczne i zdrowotne opłacone do ZUS w okresie od I – XII 2020r.

Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Kwota w zł
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	140	62.767,05
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	58	6.418,66
Razem	198	69.185,71

Źródło: Dane GOPS w Raczkach

Tabela nr 9. Wydatki na składki społeczne opłacone do KRUS w okresie od I – XII 2020r.

Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Kwota w zł
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	56	5.299
Razem	56	5.299

Źródło: Dane GOPS w Raczkach

V. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO ORAZ POSTĘPOWANIE WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH

Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r. poz. 808 z późn. zm.) określa warunki nabywania prawa oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz zasady postępowania wobec dłużników alimentacyjnych.

Warunki i tryb otrzymania świadczeń z funduszu alimentacyjnego:

- bezskuteczna egzekucja alimentów przez co najmniej dwa miesiące,
- dochody rodziny nieprzekraczające 900 zł (netto) miesięcznie,
- osoba uprawniona nie ma ukończonych 18 lat lub 25 lat, jeżeli uczy się w szkole lub szkole wyższej albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo,
- świadczenia wypłacane są w kwocie zasądzonych alimentów, nie wyższej jednak niż 500 zł na osobę uprawnioną (dziecko),
- świadczenia przyznawane są na okres od 1 października do 30 września następnego roku.

Prawo do świadczeń z FA ustala się na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek do organu właściwego wierzyciela. Prawo do świadczeń z FA mają zarówno dzieci wychowywane przez samotnych rodziców, jak i dzieci z rodzin pełnych. Za bezskuteczną uważa się egzekucję, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych; za bezskuteczną egzekucję uważa się również niemożność wszczęcia lub prowadzenia egzekucji alimentów przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu przebywającemu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności z powodu:

- braku podstawy prawnej do podjęcia czynności zmierzających do wykonania tytułu wykonawczego w miejscu zamieszkania dłużnika,
- braku możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego za granicą.

W okresie od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r. dokonano ogółem 284 wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Według stanu na dzień 31.12.2020 r. organ prowadził postępowanie wobec 45 dłużników alimentacyjnych.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych:

Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów reguluje zasady postępowania wobec dłużników alimentacyjnych.

W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmówił: złożenia oświadczenia majątkowego, zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy, bez uzasadnionej przyczyny, w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wykonywania prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach robót publicznych albo udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych - organ właściwy dłużnika składa wnioski o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 1444 z późn. zm.) oraz kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych ma na celu odzyskanie wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Egzekucję alimentów prowadzi komornik sądowy oraz komornik skarbowy, z którymi na bieżąco współpracuje pracownik GOPS.

Działania podjęte wobec dłużników alimentacyjnych w okresie od stycznia do grudnia 2020 r.:

1. przeprowadzono wywiady alimentacyjnego z dłużnikami,
2. zobowiązano dłużników do zarejestrowania się jako osoba bezrobotna,
3. skierowano do urzędu pracy wnioski o objęcie aktywizacją zawodową dłużników,
4. wnioskowano do prokuratury o ściganie dłużnika za przestępstwo uporczywej nie alimentacji,
5. wnioskowano do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnikom,
6. wpisywano dłużników do Krajowego Rejestru Dłużników ERIF, KBIG, KDR, BIG Info Monitor.

Na skutek podjętych działań wobec dłużników alimentacyjnych za pośrednictwem komornika otrzymano kwotę 39.560,20 zł zwróconą przez dłużników z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, z czego 40% stanowi dochód własny gminy wierzyciela, 60% wraz z odsetkami ustawowymi stanowi dochód budżetu państwa. Z tytułu zwróconych przez dłużników alimentacyjnych świadczeń z funduszu alimentacyjnego na dochód gminy Raczki została przekazana kwota 10.837,78 zł.

VI. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU ŚWIADCZEŃ WYCHOWAWCZYCH

Ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r., poz. 2407 z późn. zm.) określa warunki nabywania prawa do świadczenia wychowawczego oraz zasady przyznawania i wypłacania tego świadczenia. Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Przysługuje ono:

- matce,
- ojcu,
- opiekunowi faktycznemu dziecka,

- opiekunowi prawnemu dziecka.

Świadczenie wychowawcze przysługuje do dnia ukończenia przez dziecko 18. roku życia, w wysokości 500 zł miesięcznie na dziecko. W przypadku urodzenia dziecka, ukończenia przez dziecko 18. roku życia świadczenie jest podzielne i przysługuje w wysokości odpowiadającej okresowi, w którym sprawowana jest opieka nad dzieckiem. W sytuacji gdy dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obydwójga rodziców rozwiedzionych, żyjących w separacji lub żyjących w rozłączeniu sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach, kwotę świadczenia wychowawczego ustala się każdemu z rodziców w wysokości połowy kwoty przysługującego za dany miesiąc świadczenia wychowawczego.

W 2020 roku świadczenie wychowawcze przyznawane było bez względu na kryterium dochodowe na każde dziecko do ukończenia przez dziecko 18. roku życia.

W 2020 roku wypłacono 12.952 świadczeń wychowawczych na łączną kwotę 6.452.043,30 zł. Wysokość wypłaconych świadczeń oraz ich liczbę w poszczególnych miesiącach przedstawia tabela nr 10.

Tabela nr 10. Wydatki na świadczenia wychowawcze w okresie I – XII 2020r.

L.p.	Miesiąc	Liczba wypłaconych świadczeń	Wartość wypłaconych świadczeń (w zł)
1	Styczeń	1 073	534 548,70
2	Luty	1 085	539 522,40
3	Marzec	1 070	533 235,70
4	Kwiecień	1 068	532 170,10
5	Maj	1 087	540 887,60
6	Czerwiec	1 080	538 629,90
7	Lipiec	1 075	536 299,20
8	Sierpień	1 082	537 855,50
9	Wrzesień	1 079	537 345,10
10	Październik	1 076	535 997,60
11	Listopad	1 112	554 976,00
12	Grudzień	1 065	530 575,50
Suma		12.952	6 452 043,30

Źródło: Dane GOPS w Raczkach

W 2020 roku świadczenie wychowawcze pobierało 628 rodzin. W roku podlegającym analizie największe wsparcie w postaci świadczenia wychowawczego uzyskała rodzina, w której świadczeniem objęto ośmioro dzieci. W okresie od stycznia 2020 r. do grudnia 2020 r. nie stwierdzono nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych.

VII REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU USTAWY O KARCIE DUŻEJ RODZINY

Z dniem 1 stycznia 2015 roku weszła w życie ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U. z 2020 r. poz. 1348 z późn. zm.). Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny to system zniżek dla rodzin wielodzietnych.

Karta przysługuje rodzinie niezależnie od dochodu i na jej podstawie rodziny mogą korzystać z licznych ulg i zniżek na terenie całego kraju. Prawo do posiadania Karty przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, przez którą rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek.

Tabela nr 11. Rozliczenie dotacji przyznanej na realizację KDR w 2020 r.

Lp.	Klasyfikacja budżetowa (dział, rozdział, paragraf) Nazwa zadania	Plan dotacji na 2020 r. w zł	Dotacja celowa otrzymana przez gminę od stycznia do grudnia 2020 r. w zł	Środki wykorzystane od stycznia do grudnia 2020 r. w zł	Dochód budżetu państwa w związku z opłatą za przyznanie duplikatu od stycznia do grudnia 2020r. w zł	Dochód gminy w związku z opłatą za przyznanie duplikatu od stycznia do grudnia 2020r. w zł	Niewykorzystane środki zwrócone do PUW w zł
		1	2	3	4	5	6
1	dział 855, rozdz. 85503 § 2010 Karta Dużej Rodziny	177,78	177,78	122,25	0,00	0,00	55,53

Źródło: Dane GOPS w Raczkach

W okresie od stycznia do grudnia 2020 r.:

- liczba złożonych wniosków ogółem – **10**, w tym:
 - liczba wniosków o przyznanie KDR złożonych po raz pierwszy - **7**
 - liczba wniosków o przyznanie KDR złożonych po raz pierwszy przez rodzinę wielodzietną składającą się wyłącznie z rodziców - **3**
 - liczba wniosków o dodanie nowego członka rodziny – **0**
 - liczba wniosków dla osoby, która już była posiadaczem KDR – **0**
 - liczba wniosków o wydanie duplikatu KDR - **0**
- liczba wydanych kart – **52**
 - wydanych kart (opiekunowie) – **23**
 - wydanych kart (dzieci) – **29**
- liczba przyznanych dodatkowych form KDR, – **5**, z tego:
 - w formie elektronicznej – **5**

VIII. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU ŚWIADCZENIE „DOBRY START”

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start” (Dz.U. z 2018r. poz. 1061 z późn. zm.) określa warunki nabywania prawa oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania świadczenia „Dobry Start”.

Świadczenie „Dobry Start” przysługuje raz w roku na dziecko uczące się w szkole, aż do ukończenia przez nie 20. roku życia. Dzieci niepełnosprawne, uczące się w szkole, otrzymają świadczenie do ukończenia przez nie 24. roku życia. Wnioski o świadczenie „ Dobry Start” – podobnie jak wnioski o świadczenia wychowawcze z programu „Rodzina 500 + można składać online od dnia 1 lipca przez stronę empatia.mpips.gov.pl lub przez bankowość

elektroniczną, a od dnia 1 sierpnia drogą tradycyjną (w formie papierowej). Wniosek należy złożyć do dnia 30 listopada.

Świadczenie 300+ nie przysługuje na dzieci uczące się w przedszkolu oraz realizujące roczne przygotowanie szkolne (tzw. zerówka) w szkole lub przedszkolu.

W okresie od lipca 2020 do listopada 2020r. przyjęto 478 wnioski o świadczenie „Dobry Start”. Wsparciem objęto 733 dzieci, które otrzymały pomoc o łącznej wartości 219.900,00 zł.

IX. REALIZACJA Z WYKONANIA PROGRAMU „WSPIERAJ SENIORA” W 2020

W październiku 2020 r. Gmina Raczki zadeklarowała udział w realizacji Programu „Wspieraj Seniora”. Realizatorem Programu został Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raczkach. Z programu mogły skorzystać osoby starsze po 70 roku życia - mieszkańcy Gminy Raczki. Zgłoszenia seniorów były odbierane z Centralnej Aplikacji Statystycznej, zwanej dalej CAS lub bezpośrednio w Ośrodku. Osoba uprawniona, która zdecydowała się pozostać w domu w związku z utrzymującym się stanem epidemii koronawirusa COVID-19 dzwoniła na ogólnopolską infolinię uruchomioną w ramach programu Solidarnościowy Korpus Wsparcia Seniorów pod nr tel. (22) 505 11 11 lub bezpośrednio do Ośrodka.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raczkach bezpośrednio realizujący zadanie w ramach promocji programu skontaktował się z 34 Sołtysami gminy Raczki i poinformował o możliwości skorzystania przez mieszkańców sołectwa z ww. pomocy. Ponadto przesłano wydrukowane wcześniej ulotki i plakaty informacyjne dot. programu „Wspieraj Seniora”.

W ramach programu „Wspieraj Seniora” okresie od 20.10.2020r. do 31.12.2020r. do tut. ośrodka wpłynęło 12 zgłoszeń, w tym 11 za pośrednictwem infolinii oraz 1 zarejestrowane poza infolinią (kontakt telefoniczny), co stanowiło 11 osób, jedna z osób została zgłoszona dwukrotnie, z czego 8 osób faktycznie objęto wsparciem, tj.

- dostarczono artykuły podstawowej potrzeby,
- dostarczono niezbędne produkty żywnościowe,
- wyniesiono śmieci,

czyli zrealizowano indywidualne potrzeby seniora, w tym 1 osobie z pozytywnym wynikiem COVID-19.

Cztery zgłoszenia zostały rozpatrzone negatywnie (trzem osobom, jedna osoba zgłoszona dwukrotnie) z powodu bezzasadnych zgłoszeń, tj.:

- senior nie wymagał pomocy, był objęty wsparciem ze strony najbliższej rodziny (2 osoby),
- senior miał oczekiwania wykraczające daleko poza ramy programu.

Gmina Raczki na realizację ww. programu otrzymała z budżetu państwa kwotę 13 513 zł. Ogółem koszt programu w 2020r. wyniósł 6 130,71 zł z czego wysokość środków z dotacji wyniosła 4 904,59 zł. Dodatkowo wydatkowaliśmy w ramach środków własnych 1 226,12 zł.

X. REALIZACJA BUDŻETU PRZEZ OKRES OD 01.01.2020 R. DO 31.12.2020 R.

Powyższe zadania wykonują pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Liczba etatów:

- starsi pracownicy socjalni – 2 etaty,
- starszy specjalista pracy socjalnej – 1 etat,
- opiekun w ośrodku pomocy społecznej – 1 etat,
- asystent rodziny – ½ etatu,
- inspektor ds. świadczeń rodzinnych – 1 etat,
- inspektor ds. świadczeń rodzinnych, kancelaryjnych i kadr – 1 etat,
- starszy referent ds. świadczeń wychowawczych – 1 etat,
- kierownik - 1 etat,
- główny księgowy – ½ etatu.

Wydatki GOPS w okresie od 01.01.2020r. do 31.12.2020r. zamknęły się w łącznej kwocie **10.024.237,43 zł**

Tabela nr 12. Wykonanie budżetu Ośrodka Pomocy Społecznej za okres od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r.(w zł)

Rozdział	Paragraf	Nazwa	PLAN w zł	Wykonanie w zł	Wskaźnik realizacji %
85202	4330	Domy Pomocy Społecznej	460 000	440 847,76	95,84
85205	x	Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1 200	0	0
85205	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	1 000	0	x
85205	4300	Zakup usług pozostałych	200	0	x
8213	x	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej	8 350	7 534,25	90,23
	4130	Składki na ubezpieczenia zdrowotne od zasiłków stałych	8 350	7 534,25	90,23
85214	x	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne rentowe	119 350	100 507,09	84,21
	3110	Świadczenia społeczne – zasiłki okresowe	89 350	81 749,09	91,49
	3110	Świadczenie społeczne – zasiłki celowe	30 000	18 758	62,53
85215	3110	Świadczenia społeczne - Dodatki mieszkaniowe	27 000	26 407,11	97,80
85216	3110	Zasiłki stałe – świadczenia społeczne	98 196	91 391,88	93,07
85216	2950	Nienależnie pobrane zasiłki stałe	0	0	0
85219	x	Ośrodki Pomocy Społecznej	533 242	511 277,65	95,88
	3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	1 500	1 138,46	75,90
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	378 671	369 225,21	97,51
	4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	24 787	24 786,73	100
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	58 227	55 316,61	95
	4120	Składki na Fundusz Pracy	8 105	4 374,53	53,97
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	1 000	850	85
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	10 500	8 004,88	76,24
	4260	Zakup energii	2 000	1 853,37	92,67
	4280	Zakup usług zdrowotnych	1 000	500	50

	4300	Zakup usług pozostałych	28 350	27 397,96	96,64
	4360	Opłata z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	1 800	1 662,07	92,34
	4410	Podróże służbowe krajowe	5 160	4 478,15	86,79
	4430	Różne opłaty i składki	200	72	36
	4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	8 269	8 160,41	98,69
	4480	Podatek od nieruchomości	450	429	95,33
	4520	Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	723	720	99,59
	4700	Szkolenia pracowników	2 500	2 308,27	92,33
85228	x	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	65 282	51 387,31	78,72
	3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	1 270	1 265,76	99,67
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	45 971	35 516,23	77,26
	4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	2 462	2 461,72	99,99
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	9 100	6 894,96	75,77
	4120	Składki na Fundusz Pracy	570	0	0
	4170	Wynagrodzenie bezosobowe	4 000	3 440	86
	4280	Zakup usług zdrowotnych	100	0	0
	4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	1 809	1 808,64	99,98
85295	x	Program „Wspieraj Seniora”	18 192	6 130,71	33,70
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników ZL	13 413	3 600	26,84
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników Własne	1 300	1 226,12	94,32
	4110	Składki ZUS ZL	2 379	628,92	26,44
	4120	Składki na Fundusz Pracy ZL	100	88,20	88,20
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia ZL	1 000	587,47	58,75
85230	x	Pomoc w zakresie dożywiania – świadczenia społeczne	78 000	52 551	67,37
	3110/1	Pomoc w zakresie dożywiania – zadanie zlecone	48 000	40 351	84,06
	3110/1	Pomoc w zakresie dożywiania – zadanie własne	30 000	12 200	40,67
85501	x	Świadczenia wychowawcze	6 521 841	6 507 355,83	99,78
	2950	Przychody z tytułu nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych	500	0	0
	3020	Wydatki osobowe nie zaliczone do wynagrodzeń	300	194,16	64,72
	3110	Świadczenia społeczne	6 462 000	6 452 043,30	99,85
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	35 324	33 130,23	93,79
	4040	Dodatkowe wynagrodzenia roczne	3 050	3 046,74	99,89
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	11 461	11 404,82	99,51
	4120	Składki na Fundusz Pracy	1 290	1 289,77	99,98
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	715	400	55,94
	4280	Zakup usług zdrowotnych	50	0	0
	4300	Zakup usług pozostałych	3 900	3 155,37	80,91
	4360	Opłata z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w stacjonarnej publicznej sieci	1 200	1 141,18	95,10

		telefonicznej			
	4410	Podróże służbowe krajowe	0	0	0
	4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	1 551	1 550,26	99,95
	4580	Pozostałe odsetki od nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych	500	0	0
	4700	Szkolenia pracowników	0	0	0
85502	x	Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	1 998 877	1 957 748	97,94
	2950	Przychody z tytułu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych	8 500	6 606,67	77,73
	3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	410	402,42	98,15
	3110	Świadczenia społeczne	1 554 019	1 554 018,34	100
	3110	Świadczenia społeczne – Fundusz Alimentacyjny	116 350	108 720	93,44
	3110	Świadczenia rodzicielskie	110 000	89 652,30	81,50
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	36 006	35 997,07	99,98
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników ZL	42 426	41 539,94	97,91
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników wyd. decyzji	1 000	240	24
	4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	1 325	1 317,06	99,40
	4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne ZL	4 825	4 825	100
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne wł	16 380	15 392,89	93,97
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne od św. ZL	63 000	62 767,05	99,63
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne KRUS ZL	10 000	5 299	52,99
	4120	Składki na Fundusz Pracy	170	114,02	67,07
	4120	Składki na Fundusz Pracy ZL	2 000	1 856,66	92,83
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	9 350	9 350	100
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	4 840	2 160,09	44,63
	4260	Zakup energii	800	751,04	93,88
	4280	Zakup usług zdrowotnych	200	95	47,50
	4300	Zakup usług pozostałych	10 210	10 202,61	99,93
	4360	Zakup usług telekomunikacyjnych	1 500	1 305,74	87,05
	4410	Podróże służbowe i krajowe	90	0	0
	4430	Różne opłaty i składki	150	114,13	76,09
	4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	2 326	2 325,39	99,97
	4580	Pozostałe odsetki	3 000	2 695,58	89,85
	4700	Szkolenia pracowników	0	0	0
85503	x	Karta Dużej Rodziny	177,78	122,25	68,76
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracownika	143,98	102,18	70,97
	4110	Składki na ubezpieczenie społeczne	28	17,56	62,71
	4120	Składki na fundusz pracy	5,80	2,51	43,28
85504	x	Wspieranie rodziny	273 496	257 417,52	94,12

	3020	Wydatki osobowe nie zaliczone do wynagrodzeń	150	96,80	64,53
	3110	Świadczenia społeczne	233 817	219 900	94,05
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	21 200	20 921,67	98,69
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników z dotacji po 300	5 490	4 818,17	87,76
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników z dotacji asystent	850	850	100
	4040	Dodatkowe wynagrodzenia roczne	1 600	1 455,61	90,98
	4110	Składki na ubezpieczenie społeczne	3 860	3 831,91	99,27
	4110	Składki na ubezpieczenie społeczne zlecone	946	917,19	96,95
	4120	Składki na Fundusz Pracy	794	666,04	83,88
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	900	800	88,89
	4280	Zakup usług zdrowotnych	100	45	45
	4300	Zakup usług pozostałych	1 010	866	85,74
	4410	Podróże służbowe krajowe	1 500	1 474	98,27
	4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	776	775,13	99,89
	4700	Szkolenia pracowników	503	0	0
85508	x	Rodziny zastępcze	10 000	7 140,41	71,40
	4330	Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego	10 000	7 140,41	71,40
85513	x	Składki na ubezpieczenie zdrowotne od świadczeń rodzinnych	7 000	6 418,66	91,70
	4130	Składki na ubezpieczenia zdrowotne /od świadczeń rodzinnych/	7 000	6 418,66	91,70
Ogółem			10 220 203,78	10 024 237,43	98,08

Źródło: Dane GOPS w Raczkach

XI PODSUMOWANIE I POTRZEBY OŚRODKA

Jednym z problemów infrastrukturalnych Gminy Raczki, doskwierających od kilku lat jest brak lokali socjalnych, które mogłyby zaspokoić potrzeby mieszkaniowe rodzin w sytuacji kryzysowej (pożar, eksmisja itp.). Coraz częstszym problemem, z którym musimy się zmierzyć jest zagrożenie bezdomnością, które z różnych przyczyn dotyka mieszkańców naszej gminy.

Dotyczy to szczególnie sytuacji w których osoba zagrożona bezdomnością jest niepełnosprawna, w takiej sytuacji placówki typu noclegownia nie wchodzi w grę, ponieważ osoby tam skierowane muszą być w pełni sprawne. Z kolei aby skierować klienta do Zakładu Pielęgnacyjno – Opiekuńczego należy spełnić kilka warunków i być już osobą całkowicie zależną od innych osób. Paradoks tej sytuacji polega na tym, że ta sama osoba „jest zbyt chora” na noclegownię, a zarazem „zbyt zdrowa” na Zakład Pielęgnacyjno – Opiekuńczy. Często jedynym wyjściem z takiej sytuacji jest dom pomocy społecznej, jednak czas oczekiwania na przyjęcie do takiej placówki oraz ogromne koszty jakie gmina zmuszona jest ponosić za pobyt powoduje, że DPS nie jest najlepszym rozwiązaniem...

W związku z powyższym należałoby rozważyć możliwość stworzenia w zasobach gminy co najmniej dwóch mieszkań socjalnych lub innych lokali, w których w sytuacjach podobnych do tych opisanych powyżej przynajmniej na jakiś czas, do momentu znalezienia innego rozwiązania, można byłoby zapewnić dach nad głową osobom zagrożonym bezdomnością.

XII WYKAZ TABEL

WYKAZ TABEL		
Nr tabeli	Nazwa tabeli	Strona
Tabela nr 1.	Wykonanie budżetu Ośrodka Pomocy Społecznej za 2020 r.(w zł)	1
Tabela nr 2.	Świadczenia z pomocy społecznej w okresie I –XII 2020r.	4
Tabela nr 3.	Środki finansowe wykorzystane w 2020r. na realizację Programu „Posiłek w szkole i w domu”	5
Tabela nr 4.	Dodatki mieszkaniowe przyznane i wypłacone w okresie I –XII 2020r.	7
Tabela nr 5.	Kwoty świadczeń rodzinnych	8
Tabela nr 6.	Kwoty dodatków do zasiłku rodzinnego i wysokość pozostałych świadczeń	8
Tabela nr 7.	Wydatki na świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny w okresie I –XII 2020r.	12
Tabela nr 8.	Wydatki na składki społeczne zdrowotne opłacone do ZUS w okresie I – XII 2020r.	13
Tabela nr 9.	Wydatki na składki społeczne opłacone do KRUS w okresie od I – XII 2020r.	13
Tabela nr 10.	Wydatki na świadczenia wychowawcze w okresie od I – XII 2020r.	15
Tabela nr 11.	Rozliczenie dotacji przyznanej na realizację KDR w 2020r.	16
Tabela nr 12.	Wykonanie budżetu Ośrodka Pomocy Społecznej za okres od 01.01.2020r. do 31.12.2020r.	18